

Rekenkamer Den Helder

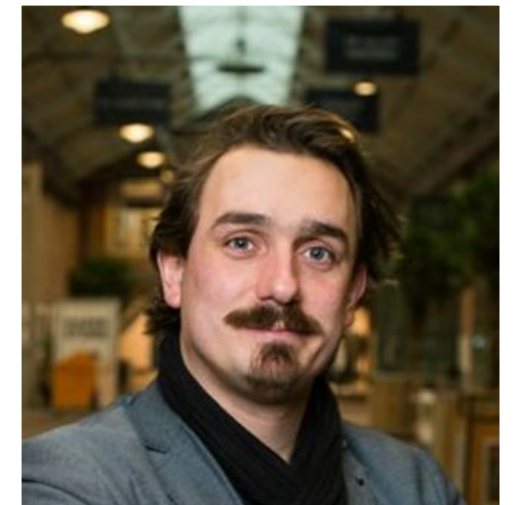
Effectiviteit milieutaken O NHN

22 februari 2022

Even voorstellen

- **Ester Hilhorst**, senior onderzoeker I&O Research, specialisatie: economie, ruimte, wonen, rekenkameronderzoek, dienstverlening aan ondernemers, gemeenschappelijke regelingen
- **Laurent Staartjes**, onderzoeker I&O Research, specialisatie: bestuursrecht, gemeenschappelijke regelingen, rekenkameronderzoek, VTH, lokaal bestuur

Doel van dit onderzoek

Doel

Het versterken van de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad door inzicht in de kwaliteit en doelmatigheid van de uitvoering van de vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) door de Omgevingsdienst NHN en de mate waarin de huidige afspraken tussen de gemeente Den Helder en de Omgevingsdienst NHN passen bij de voorgenomen invoering van de Omgevingswet.

De centrale vraag

Is de Omgevingsdienst NHN voldoende toegerust om de milieu-gerelateerde VTH-taken voor Den Helder efficiënt en effectief te vervullen nu en in de nabije toekomst?

Planning

Start: maart 2022

Nota van bevindingen: eind juni 2022

Ambtelijk en bestuurlijk wederhoor: najaar 2022

Aanpak

Deskresearch: beleid, regelgeving, afspraken, realisatie, (landelijke) evaluaties raadsinformatie, omvang doelgroep, aantallen bezoeken, vergunningen, meldingen etc

Interviews ambtelijk en bestuurlijk betrokkenen bij gemeente en OD NHN (9)

Telefonisch interview ondernemers die contact hadden met OD NHN (5)

Sessie met de gemeenteraad (7 juni 2022, online)

Rapportage: Nota van bevindingen met beantwoording onderzoeksvragen en normenkader. Aanbevelingen voor de gemeenteraad.

I&O Research

Rol van de Omgevingsdienst

Gemeenten zijn wettelijk verplicht een aantal (meer complexe) Milieugerelateerde VTH-taken te beleggen bij de omgevingsdiensten en mogen meer diensten afnemen.

Wettelijke taken: Artikel 7 Besluit Omgevingsrecht (BOR), bijvoorbeeld milieuvergunningen

Plustaken: VTH en advisering over regulering, bodem, geluid en lucht, externe veiligheid, ruimtelijke ordening en milieu, natuur, gemeentelijk rioleringsplan, afvalinzameling, gemeentelijke afvaltaken, klimaat en duurzaamheid en diverse subsidieregelingen.

Extra taken: advisering, hulp bij participatietrajecten of extra ondersteuning bij andere toezichthoudende taken. Tijdens de coronacrisis heeft de omgevingsdienst bijvoorbeeld gemeenten geholpen bij het controleren van het naleven van de coronamaatregelen.

Beleid en opdrachtverstrekking

- Gemeente Den Helder heeft geen eigen (aanvullend) VTH-milieubeleid beleid opgesteld, wettelijk bepalingen zijn leidend. OD NHN voert dit uit. In de regiobrede VTH-strategie 2021-2023 staan doelen. Die zijn niet SMART geformuleerd en worden niet gemeten.
- Afspraken via Dienstverleningsopdracht (DVO 2015, collegeregeling). Ten tijde onderzoek niet actueel.
- Zicht op omvang problematiek ontbreekt. Sturing vindt plaats op uren-inzet.

Uit informatie die de OD NHN leverde in het kader van dit onderzoek, blijkt dat Den Helder in totaal 1.000 meldingsplichtige bedrijven en 46 vergunningsplichtige bedrijven telt, waarvan er 26 vallen onder de OD NHN waar gemeente Den Helder als bevoegd gezag optreedt. Het aantal meldingsplichtige bedrijven kan per periode verschillen. Er vallen 10 Helderse bedrijven onder toezicht van OD NZKG. Het gaat om de rioolwaterzuivering, afvalverwerkende bedrijven en bedrijven in de olie-industrie.

Uitvoering VTH-taken milieu

- Prioritering op taken op basis van regiobrede risico-inschatting.
- Jaarlijks gemeentelijke Uitvoeringsprogramma: ureninzet op taken en kosten. Ambtelijk afgestemd in 2022. Kwartaalrapportages over de inzet op taken en kosten. Ambtelijk gedeeld.
- Geen zicht op effectiviteit van de inzet (kan het ook minder?) en op realisatie van maatschappelijke effecten.
- De Regionale Raadscommissie Noordkop (RRN) heeft door OD NHN hiervoor gevraagde budget in 2022 niet beschikbaar gesteld.
- Gemeente heeft geen inzicht in tevredenheid inwoners en bedrijven. In dit onderzoek geen problemen gevonden.
- Geen aanwijzingen voor problemen met de dienstverlening door OD NHN. Commissie Van Aartsen: OD NHN beter toegerust om taken uit te voeren dan de gemeente.

Vorbereiding Omgevingswet

Verwachtingen ten aanzien van rol Omgevingsdienst:

- Minder milieuvergunningen, meer algemene regels
- Meer integrale toetsing, breder dan milieu (bouwen, stikstof etc)
- Bodemtaken van provincie naar gemeenten maar met minder budget (grotere opgave)
- Algemene milieuregels 'bruidsschat' staan open voor maatwerk. Level playing field en kosten
- Onduidelijkheid over basis- en plustaken
- Onduidelijkheid over financieringsstructuur
- Pilot Implementatie Omgevingswet niet verlengd

Omgevingswet en dienstverlening OD NHN vraagt om integrale afweging binnen het college: wat doe je zelf, wat doet OD NHN wat kost dat?

Informatievoorziening

Document	Door wie vastgesteld?	Mogelijke invloed raad
Regionale VTH-strategie	Colleges deelnemende overheden. Na instemming AB OD NHN.	Aan AB-lid eigen beleid meegeven
Gemeentelijk Uitvoeringsprogramma	Voorbesproken in AOGP, per gemeente mogelijkheid tot vaststelling in college	Prioriteiten stellen in de uitvoering van VTH (via beleid)
Regionale Begroting	AB OD NHN	Zienswijze. In de praktijk: amendement op raadsvoorstel
Regionale Kadernota	AB OD NHN	Zienswijze. In de praktijk: amendement op raadsvoorstel
Regionaal Jaarverslag	AB OD NHN	Nee, verantwoordingsinformatie
Gemeentelijke DVO	College en OD NHN	Nee, privaatrechtelijk

Taak gemeenteraad: prioriteren van het gemeentelijke uitvoeringsprogramma

Mogelijkheid om te sturen via regionaal beleid

Komst Omgevingswet: sturen op college-brede afweging inzet Omgevingsdienst

Aanbevelingen

Inhoudelijk prioriteren van de uitvoering binnen de huidige kaders

Vraag het college om de Kwartaalrapportages en prioritering in het gemeentelijke Uitvoeringsprogramma

Controleren in de P&C-cyclus

Vraag het college om de mandaatregeling, DVO, prestatie-indicatoren en financieringsstructuur te actualiseren, samen met OD NHN

Voorsorteren op de Omgevingswet

Vraag het college om een integrale afweging te maken van de taken die OD NHN

Vragen

**I&O Research
Enschede**

Zuiderval 70

7500 AN Enschede

T (053) 200 52 00

E info@ioresearch.nl

KVK 08198802

**I&O Research
Amsterdam**

Piet Heinkade 55

1019 GM Amsterdam

T (020) 308 48 00

E info@ioresearch.nl